

KĀ IZGLĪTĪBA VAR KĻŪT PAR LATVIJAS IESPĒJU ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI?

Viedokļu līderu diskusija kopā ar prof. Arjenu Valsu (Arjen Wals)

Diskusiju rīko UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar Latvijas Universitāti, Daugavpils Universitāti un Valsts izglītības satura centru.

Norises laiks: trešdiena, 2015. gada 2. decembris, plkst. 11:00-13:00.

Norises vieta: Latvijas Universitātes Dabaszinātņu akadēmiskais centrs (Jelgavas iela 1, Rīga).

Viedokļu līderu diskusijas norise:

Diskusiju vada: Zane Oliņa, PhD.

11:00 – 11:10	Ievadvārdi, ieskats Globālajā rīcības programmā „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”
11:10 – 12:00	Prof. Arjena Valsa priekšlasījums par tēmu „Pārveidojoša mācīšanās ilgtspējīgākai pasaulei.”
12:00 – 12.45	Diskusija, jautājumi un atbildes
12.45 – 13.00	Kopsavilkums un noslēgums.

Izglītībai ir kritiska loma ilgtspējīgas Latvijas nākotnes sabiedrības veidošanā. Iekļaujošas un vienlīdz kvalitatīvas izglītības nodrošināšana visiem ir viens no Ilgtspējīgas attīstības mērķiem (*Sustainable Development Goals*), kurus 2015.gada 25.septembrī pieņēma ANO dalībvalstis. Taču jaunās paaudzes izglītošana ir atslēga arī pārējo ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanai gan vietējā, gan globālā mērogā.

Publiskajā telpā nereti dominē darba devēju prasības skolu un augstskolu absolventiem kā nākotnes darba ņēmējiem, uzsverot konkrētas sociālās prasmes un priekšmetiskas zināšanas īstermiņa darba tirgus vajadzību apmierināšanai, taču nepietiekamu uzmanību pievēršam skolēniem un jauniešiem kā nākotnes sabiedrības, savas valsts un globālās pasaules veidotājiem, kuriem ir dziļa izpratne, prasmes un vēlme sadarboties ar citiem daudzveidīgu interešu pasaulē, lai kopīgi risinātu kompleksas problēmas, kas skar cilvēces nākotni un ilgtspējīgu attīstību. Lai gan ilgtspējīga valsts izaugsme, ilgtspējīgs un veselīgs dzīvesveids un toleranta sabiedrība definēti kā sabiedrības un izglītības attīstības mērķi gan Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam, gan Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.-2020. gadam, trūkst konsekvantas, praktiskas un saskaņotas rīcības šo mērķu ieviešanai dzīvē.

ANO dekādes "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" pieredze liecina, ka, lai panāktu ilgtspējīga dzīvesveida ideju un domāšanas nostiprināšanos sabiedrībā, nepieciešamas dziļākas pārmaiņas gan pašā izglītības procesā, gan izglītības darba organizācijā un dažādu institūciju sadarbībā. Šis princips akcentēts arī UNESCO Globālajā rīcības programmā "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai", kas, turpinot dekādē iesāktu,

Īpaši uzsver nepieciešamību veicināt sadarbību politikas plānošanā, mācīšanas un mācīšanās vides veidošanā, pedagogu sagatavošanā un profesionālajā pilnveidē, jauniešu plašākā iesaistē un ilgtspējīgu risinājumu meklēšanā vietējā sabiedrībā. Par šiem jautājumiem runās Arjens Valss, UNESCO Sociālās mācīšanās un ilgtspējīgas attīstības jautājumos katedras vadītājs, savā uzrunā "Pārveidojoša mācīšanās ilgtspējīgākai pasaulei".

Viedokļu līderu diskusijas mērķis ir:

- iepazīties ar UNESCO globālās rīcības programmas "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" mērķiem un izvērtēt to aktualitāti Latvijā;
- veidot kopēju izpratni un vienoties par tālākajiem soļiem izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanā.

Organizatori:

UNESCO Latvijas nacionālā komisija, Latvijas Universitāte, Daugavpils Universitāte, Valsts Izglītības satura centrs.

Diskusijas dalībnieki:

- Mārīte Seile, Izglītības un zinātnes ministre;
- Jānis Vucāns, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājs
- Māris Kučinskis, Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas priekšsēdētājs;
- Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas loceklis
- Edgars Tavors, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas parlamentārais sekretārs;
- Arvīds Barševskis, Daugavpils Universitātes rektors, Rektoru padomes priekšsēdētājs;
- Indriķis Muižnieks, Latvijas Universitātes rektors;
- Māris Kļaviņš, Latvijas Universitātes profesors, UNESCO LNK komisijas Zinātnes programmu padomes loceklis;
- Guntars Catlaks, Valsts Izglītības satura centra direktors;
- Jānis Brizga, biedrības Zaļā brīvība valdes priekšsēdētājs
- Baiba Moļņika, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāra p.i.;
- Ārvalstu eksperti, novērotāji un mediju pārstāvji

Dr. Arjena Valsa īsa biogrāfija:

Arjens Valss ir UNESCO katedras vadītājs – profesors sociālās mācīšanās un ilgtspējīgas attīstības jautājumos. Viņš kopš 1992. gada strādā Vāgeningenas universitātē (Nīderlandē) dažādās katedrās un pētniecības centros. A.Valss pašlaik ir Vāgeningenas universitātes Ilgtspējīgas attīstības un pārtikas drošības centra direktors un viesprofesors Gēteborgas universitātē. Viņa pētnieciskās intereses visvairāk saistītas ar mācīšanās procesiem, kas paver ceļu uz ilgtspējīgāku pasauli. A.Valsu visvairāk nodarbina jautājums, kā radīt apstākļus jaunām mācīšanās formām, kas pilnībā iesaista visapkārt pieejamo daudzveidību, radošumu, iespējas, taču ko līdz šim neesam pratuši izmantot, meklējot ceļu uz pasauli, kas veidota uz daudz ilgtspējīgākiem pamatiem nekā tā, kurā dzīvojam pašlaik.

A. Valss ir bijis līdzautors un redaktors vairāk nekā 150 publikācijām un grāmatām par tādām tēmām kā kopienu iesaiste problēmu risināšanā, skolas kā institūcijas iesaiste izglītībā ilgtspējīgai attīstībai, bioloģiskās daudzveidības izglītība, sociālā mācīšanās, augstākā izglītība un ilgtspējīga attīstība. A. Valss ir bijis iesaistīts vairākos mācību satura izstrādes projektos Āfrikā. Viņa populārākās grāmatas ir "Augstākā izglītība un ilgtspējīgas attīstības izaicinājums" (*"Higher Education and the Challenge of Sustainability"*, Kluwer Academic, 2004) un "Sociālā mācīšanās ilgtspējīgai pasaulei" (*"Social Learning towards a Sustainable World"*, Wageningen Academic, 2007).

Profils Vāgeningenas universitātē:

<https://www.wageningenur.nl/en/Persons/Arjen-Wals.htm>

Profils Gēteborgas universitātē:

http://www.gu.se/english/about_the_university/staff/?languageId=100001&userId=xwalsn&departmentId=042930

Saite uz Arjena Valsa emuāru:

http://transformativelearning.nl/author/arjenwals/?blogsub=confirming#blog_subscription-3